

Z cizích revuí.

TAKTIKA ÚV.

MILITÄR-WOCHENBLATT, roč. 121, čís. 26, 27 (leden 1937).

General der Artillerie i. R. Eimansberger: Panzertaktik.

Útočná vozba je dnes všeobecně uznávána jako bojový prostředek, ale mínění o jejím účelném využití v boji se valně rozcházejí. Ježto všechny armády zavedly jednotky ÚV., musí se věnovat náležitá pozornost také zbraní proti ní. Mínění, že dnešní tank vzhledem k účinným protitankovým zbraním je „vyřízen“, třeba odmítnout, neboť ve skutečnosti se vede mezi tankem a obranou proti němu stejný boj, jaký byl veden ostatními zbraněmi. V tomto článku chce pisatel odpovědět na všechny otázky nejen stran útočné zbraně, ale i stran obrany proti ní. Válka může vzít na sebe ony formy, které odpovídají duševním a materiálním prostředkům obou válčících stran.

I. OPÚV.

Hlavní zbraní proti tanku je protitankové dělo. Při konstrukci tohoto děla činí největší potíže dosažení úhlu postřelu 360°. Proto některé firmy konstruují protitanková čela na ložisti, ale to není výhodné, neboť zbraň musí obsluhovat dva muži.

Zajímavý je vývoj protitankových zbraní. Známa je t. zv. „Tankbüchse“, vážící 40 kg, ráže 20 mm.

Pořad. čís.	Zbraň	Ráže mm	Druh střeliva	Váha střely g	Počáteč. rychlost m/sec.	Energie při ústí hlavně mkg	Při dopadu	
							90°	60°
							na vzdálenost 100 m prorazí pancíř tloušťky mm	
1	Tankbüchse	20	pancéřový trhací granát	150	750	4300	27	18
2	protitanková puška	13-35	plná střela s jádrem	52	1000	2650	30	18
3	protitanková puška	20	plná střela s jádrem	115	856	4300	30	20

Pancířový výbušný granát zasáhne pancíř jen do určité tloušťky, při silnějším pancíři se roztrhne. Žádá-li se větší výkon, nutno výbušný granát nahradit masivním nábojem. Zatím dnes v Evropě vystačíme s výbušným granátem.

Zřekneme-li se vůbec výbušných granátů, můžeme při týchž požadavcích dosíci zbraní, které představují starou německou protitankovou pušku novodobé konstrukce (viz pořad. čís. 2, 3). Při rozumném omezení požadavků možno dosáhnout několika zbraní, které mají vyhovující účinek, t. j. prorážejí na vzdálenost 100 m každý pancíř do tloušťky 20 mm. Největší výhodou těchto zbraní je to, že jsou to pěchotní zbraně, které nepřátelský tank zjistí teprve, až zahájí naň palbu, nevýhodou pak jest jejich malá rychlost palby.

Co se uclnění tankových zbraní týče, lehké zbraně jako zbraně s přímou drahou letu patří pěchotě; nejučelnější je přidělit je četám. Rychlost tanků, doplněná palebnou silou kulometů a děl, vyžaduje dát pěchotě protitankové kanony, aby mohly ihned zasáhnout, objeví-li se nepřátelské tanky. OPÚV. třeba členit do hloubky tak, že vpředu budou protitankové kanony pěších pluků, těžší protitankové prostředky velitelství divise zesílí některý útok pluku nebo zůstanou aspoň zčásti v pohotovosti (mezi pěchotou a čelostřelectvem). Byla-li divise zesílena dalšími prostředky OPÚV. sboru nebo armády, budou jimi zesíleny prostředky pluků nebo divise; další uclnění do hloubky nebude prováděno.

Velice důležitý je požadavek, postavit pohyblivému tanku v cestu stejně pohyblivý protitankový obranný prostředek. Se zřetelem na možné nepředvídané útoky tanků především tam, kde je slabá OPÚV., je tento požadavek velmi oprávněný. Proto by bylo třeba protitankové dělo dopravovat tahem za terénním vozem. Nejlépe by vyhovoval kanon, který by byl schopen boje během pohybu, tedy kanon na pohyblivé lafetě. A poněvadž by musila být pancéřovaná, dostáváme místo čela vlastně tank. Tank je ovšem velmi dobrý obranný prostředek, nevýhodou jeho je, že nemůže být na celé frontě v dostatečném množství. Proto bude OPÚV. disponovat těmito prostředky: v 1. sledu protitankovými puškami, rozděleními po celé frontě, v dalších sledech, ale v pásmu činnosti pěšího pluku ostatní protitankové zbraně. Kde nebude těchto zbraní dostatek, musí vypomoci divisní čelostřelectvo.

II. Útok ÚV.

Tank porušil zásadu prázdnosti bojiště, neboť při útoku musí vyjít ze svého skrytu a může být nepřítelem dobře pozorován. Aby byl chráněn proti palbě těžkých kulometů, dostal pancíř; tím se však zase snížila jeho pohyblivost. Tyto dvě složky: tloušťka (váha) pancíře a rychlost tanku musí být v určité závislosti na sobě, jinak by tank nebyl s to plnit svoje bojové úkoly. Proti zbraním pěchoty (puškám, kulometům) je potřebí pancíře tlustého 20 mm, proti protitankovým kanonům pěchoty pancíře 35 mm. Aby tank nebyl v boji bez ochrany proti těžkým zbraním, musí být vybaven nejen těžkými kulomety, ale i kanony.

Zvýšení váhy zbraní tanků má za následek snížení jeho pohotovosti. Vzhledem na rychlý pohyb tanků v boji a na možnost rychlého zásahu tanků je třeba požadovati od tanků pohyblivost v terénu kolem 30 km/hod. Tyto vlastnosti budou mít vozy lehkého typu kolem 9 t těžké do 15 t. Lehčí typy budou zničeny protitankovými zbraněmi pěchoty. Zvyšování počtu i účinnosti těchto zbraní má za následek, že útočné tankové zbraně musí zvyšovat svou výkonnost, a to znamená též zvyšování váhy!

Použití tanků: Útok má mít náležitou průraznost, jinak ztroskotá. Průraznosti se dá dosáhnout zasazením všech schopných bojových prostředků a zajištěním jejich spolupráce a podpory. Bojové prostředky, které mohou být za útoku tanků zasazeny, jsou:

podpora palbou, hlavně dělostřelectvem,
prostředky jednotek ÚV., z nichž větší část má působit během pohybu,
podpora letectvem.

Podpora od dělostřelectva záleží v tom, že umlčuje nepřátelské baterie a známé nebo během útoku se objevující protitankové zbraně. Zůstane proto tanku zbytek protitankových zbraní, to jsou především protitankové ruční zbraně a ta pěchotní děla, která zahájila palbu teprve na malou vzdálenost. Pro tento boj disponuje tank svým kulometem a dělem. Letectvo se účastní umlčování těch zbraní, které zahajují svou účinnou palbu teprve na malou vzdálenost a převezme od dělostřelectva palbu na nové cíle. Těsná součinnost letce s tanky je nezbytně nutná.

Nyní je třeba odpovědět na otázku, jak udržet terén, dosažený útokem tanků. Jak má být nepříteli znemožněno působit palbou proti zadním slečům tanků. Dokud spočívala ochrana jen na kanonech, bylo lehké je zjistit, zničit nebo aspoň umlčet; protitankové ruční zbraně mohou se skrýt nebo přesunout, aby v čas potřeby zase zahájily palbu. Čekat na pěchotu, která může tanky následovat, rychlostí 3 km/hod., zdá se nemožným. Pak nezbude nic jiného, než vyslat za útočným sledem tanků pěchotu v pancéřovaných autech (Transportpanzer) s úkolem, proniknout za tanky do určité hloubky a dosažený terén obsadit a udržet (Stossdivision: tanky, pěchota na autech, dělostřelectvo, ženisté, telegrafní vojsko a letectvo).

Podmínkou úspěchu je překvapení a zničení neb umlčení obrany proti ÚV. Je třeba začáteční operaci provést co nejrychleji a učinit vše, abychom využili hned s počátku vlastní převahy, aby se nepřítel ocel v beznadějně situaci a neměl čas přivést zálohy. Přichází se k požadavku, že při útoku tanků nikoli tank jako stroj působí spolu s ostatními zbraněmi, nýbrž že všechny zbraně, které tank potřebuje jako pomoc v boji, musí být tak vyzbrojeny a musí jich být tak použito, aby mohly dát tanku nejúčinnější podporu.

Jsou dvě možnosti použití tanků: buď se říčí útok podle tanků nebo podle pěchoty. Řídí-li se postup vpřed podle pěchoty, proniknou tanky na určitou linii a tam vyčkají příchodu pěchoty, aby provedly další posun vpřed. Tento postup přískoky v celé hloubce nepřátelského postavení je hojně rozšířen a jest jediné možné tam, kde ÚV. je přičleněna k pěchotě. Velkou nevýhodou této metody je ztráta času, nevyužití výhod k útoku. Druhý způsob, přizpůsobit útok postupu tanků, jest účelnější.

Nájezdem ÚV. se rozumí překvapující vniknutí malých tanků v síle asi praporu do obranného postavení nepřítele, a to až do postavení dělostřelectva. Tento způsob má vzbudit u nepřítele paniku a umožnit pak vlastní pěchotě provedení útoku za příznivých předpokladů. Nájezd praporu ÚV. o 131 vozech vedený do postavení nepřátelského dělostřelectva, činí ve vzdušné linii 5 km, se zpáteční cestou 10 km a potrvá nejméně hodinu; prapor bude členěn do hloubky a mít šířku fronty asi 2 km. Na šířce útočného pásma bude nepřítel z OPÚV. (divise je na frontě 8 km) moci zasáhnout polovinu pěchotních kanonů: 25, čtvrtinu ručních zbraní: 25. Útok tanků se dostane za velkých ztrát do palebného postavení dělostřelectva, ale pak musí touž cestou zpět, tedy budou alarmovány všechny zbraně, a je méně pravděpodobné, že by se větší část praporu ÚV. dostala zpět. A nyní, když všechny nepřátelské zbraně jsou v pohotovosti, má nastat útok pěchoty! Takový nájezd jest dnes již anachronism.

„Stosdivision und Panzerdivision“ (úderná a tanková divise). Úderná divise po úspěšném použití s těžkými ztrátami na tancích musí být vzata zpět k doplnění. Tanková divise je určena k rychlému pohybu, k boji se sobě rovným nepřítelem, vyžaduje obtížného výcviku a mnoha zkušeností, aby mohla v urychleném boji uspokojit. Rozdělení na tyto typy zatím není nutné, ale bude je nutno v budoucnosti provést.

Závěrem možno říci, že je nutné osamostatnit ÚV. od pěchoty a jezdeckva. ÚV. buče v čas potřeby tím lépe použitelná, čím bude samostatnější v míru. Jednotky ÚV. musí mít jen vojáky z povolání. Dnes nejsou s tankem zvláštní zkušenosti. Má se však čekat s vývojem této zbraně, až budou učiněny, třeba snad na újmu pěchoty?

Jisto jest, že dosavadní bojové prostředky nepovedou v nové válce k rozhodnutí. K tomu jsou schopné nové zbraně, tanky a letectvo ve spolupráci se starými zbraněmi. Je pravda, že válku rozhoduje člověk a ne stroj, ale dnes nejlepší voják bez stroje nemůže bojovat, tím méně zvítězit.

— ník.